

УДК 633.15:631.53.02

Лівандовський А.А., Таганцова М.М.

Український інститут експертизи сортів рослин,

м. Київ, вул. Генерала Родимцева, 15, 03041,

e-mail: Tagancova@sops.gov.ua

СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ СОРТОВИХ РОСЛИННИХ РЕСУРСІВ КУКУРУДЗИ

Кукурудза є однією з найбільш високопродуктивних злакових культур універсального призначення, яку вирощують для продовольчого, кормового і технічного використання. У світовому землеробстві спостерігається стабільне збільшення валових зборів зерна кукурудзи. Ця культура виходить на новий ступінь свого розвитку, є одним з лідерів у світовому виробництві зернофуражних культур.

Дослідження з визначення придатності для поширення гібридів кукурудзи в Україні проводиться в усіх ґрунтово-кліматичних зонах і регіонах України, відповідно до Керівництва з проведення кваліфікаційної (технічної) експертизи сортів рослин та Методики державного випробування сортів рослин на придатність до поширення в Україні.

Підбір закладів експертизи проводиться таким чином, щоб максимально охопити всі ґрунтово-кліматичні зони нашої країни, придатні для вирощування кукурудзи. Згідно спеціалізації закладів експертизи, у 2012 році польові кваліфікаційні випробування гібридів кукурудзи на господарську придатність проводиться на базі 21 Держсортостанції, а на визначення відмінності, однорідності та стабільності на 2 Держсортостанціях.

Державний Реєстр сортів рослин придатних до поширення в Україні на 2012 рік нараховує 621 гібрид кукурудзи, з яких – 231 української селекції проти 390 іноземного походження, що складає відповідно 38 та 62 відсотки. Відсоток гібридів кукурудзи вітчизняного походження в Реєстрі постійно варіює, але розпочинаючи з 1995 року можна відмітити що цей показник постійно зменшується, так в 1995 році цей показник складав –

52% (55 гібридів), а в 2000 році – 46% (110 гібридів), в 2010 році – 44% (214 гібриди), а в 2012 – 38% (231 гібрид) [3].

На сьогодні найбільш забезпеченою групою гібридів кукурудзи є середньорання – 304 гібриди (49%), та середньостигла група – 178 гібридів (29%).

Аналізуючи основних заявників гібридів кукурудзи, можна відмітити Інститут сільського господарства степової зони НААНУ, Селекційно-генетичний інститут НААНУ, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААНУ, Інститут фізіології рослин та генетики НААНУ. З представників іноземних компаній можна виділити компанію Піонер (Австрія), Лімагрейн (Франція), Євраліс семанс (Франція), Р2н (Франція), Майсадур Семанс (Франція), Сінгента Сідз (Франція), Монсанто (Швейцарія), КВС (Німеччина).

УДК 633.11+632.11

Лісова Г.М.

Інститут захисту рослин НААН

**БАЗА ДАНИХ НОВИХ ДЖЕРЕЛ СТІЙКОСТІ ПШЕНИЦІ
ДО УРАЖЕННЯ ПРИРОДНИМИ ПОПУЛЯЦІЯМИ
ЗБУДНИКІВ БУРОЇ ІРЖІ ТА СЕПТОРІОЗУ В ЗОНІ
ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ**

Для оздоровлення і стабілізації фітосанітарного стану агробіоценозів необхідно створювати сорти, які можуть дати максимальний економічний ефект як від отриманого врожаю, так і в екологічному сенсі – зменшити використання хімічних засобів захисту рослин. При цьому сорти, які вводяться у виробництво, повинні мати різні типи стійкості та широкий набір генів резистентності, що допоможе знизити ріст чисельності збудників захворювань і стримати процес швидкої втрати сортом стійкості.